

der kun i „dette Hus“, som det hedder, i det Hele taget maa opføres Skuespil her i Kjøbenhavn. Hvis man kun holdt sig til Ordlyden, som gaar ud paa, at der i „dette Hus alene“ maa opføres Skuespil, synes jeg næsten, at man maa komme til det Resultat, at nu gjaaldt Privilegiet ikke længer, idet dette Hus er nedrevet, og den Bygning, som nu staar, ikke har det fjerneste at gjøre med den gamle Bygning; der er ikke Sten tilbage af det, som var til Stede i 1750. Men det vilde blive betragtet som Haarfløbert, og det er ikke min Mening at gjøre det gjældende. Jeg tvivler dog, om det ikke var juridisk muligt at anvende det. Smidlertid, saaledes som Privilegiet lyder, bliver det administrativt for Diebliffet opfattet som ogsaa gjældende for det nuværende tgl. Theater paa samme Maade som for det foregaaende. Det er det Retsgrundlag, hvorpaa det Hele beror, og som man maa holde sig til, hvis man i det Hele vil bestjæftige sig med den Sag. Jeg tror ikke, at man den Gang tænkte paa at opbygge det nationale Liv, det nationale Mandssliv, i det Mindste ikke fra Regjeringens og de Styrendes Side. Man tænkte ikke dengang paa Sligt; det ser man ogsaa af de Ord, som staa i Privilegiet, da man ikke alene tillod Skuespil paa Dansk, men ogsaa paa Tydsk og Fransk. Det var ikke den danske Literatur, man særlig tænkte paa. Naturligvis var der dengang Mænd som Holberg, der viste Interesse for Skuepladsen, Interesse for at værne om dansk Literatur og dansk Sprog, men fra Regjeringens Side opfattedes det kun saaledes, at man vilde skabe et Fornøielsessted her i Kjøbenhavn. Det var ikke nogen Kunstinteresse; man vilde værne om, og da jeg nævner Holbergs Navn, skal jeg med det Samme sige nogle Ord om, hvorledes Holbergs Stilling var til denne Skueplads, idet jeg har hørt paa- staa, at man vil gaa ud fra, at Forholdet er saaledes, at det tgl. Theater ikke, selv om det vilde, kunde slippe Holbergs Komedier, fordi det var en Gave, som Holberg paa den Tid skænkede til det tgl. Theater, og det derfor ikke kunde være tilladeligt imod Giverens Onste at frigjøre disse Skuespil fra Theatret. Dette er en Feiltagelse. Men selv om saa skulde være, at Holberg paa den Tid havde skænket sine Skuespil til det tgl. Theater, vilde det ikke betyde Andet,

end at Holberg havde Gyst dengang til, at faae sine Skuespil opførte og ønskede at faae dem opførte paa det eneste Sted i Kjøbenhavn, hvor der var Tale om, at de kunde blive spillede. Intet vilde være urimeligere eller mere stridende mod Holbergs Lunde Sands, end at man nu vilde nøgte at lade Holbergs Skuespil opføre andetsteds, fordi man mente at maatte gaa ud fra, at de kun kunde spilles paa det danske Skuespilhus. Det vilde være en Syllogisme af den Art, som Holberg netop har spottet, om man sagde, at man af Bietet mod ham maatte sørge for, at hans Skuespil kun bleve spillede paa et eneste Sted, selv om man saa ikke var vis paa, at de virkelig ogsaa da bleve spillede der. Men det er, som sagt, forkert, at Holberg skænkede sine Komedier til det danske Skuespilhus af 1747. Han skænkede dem til den første Trup, der spillede fra 1722 til 1728, en Trup, der oprindelig var ledet af en fransk Skuespiller, og som spillede Komedie paa et Privilegium, som tilhørte en vis Capiton. For at hjælpe dem og for at faae sine Skuespil spillede i Kjøbenhavn, skænkede Holberg sine Komedier til denne Trup, men senere hen, da hans Komedier vare trykte, eiede han dem end ikke i den Forstand, at han kunde forhindre, at de bleve trykte efter, og under alle Omstændigheder paa tingen Maade saaledes, at han kunde forhindre Enhver, som vilde, at spille dem. Det ses ogsaa af, hvad der skete i 1750, da der paany blev oprettet et Skuespilhus. Man spillede allerede paany Komedie 1747, men det sidste Privilegium er fra 1750. Det havde en Tid lang, dels ved Folks Uforstand herhjemme og dels ved Regjeringens Meninger været saaledes, at alt Theaterliv i Kjøbenhavn var ødelagt; det havde været en pietistisk Vølge, som havde rullet ind over Landet, og som havde gjort, at man havde forbudt eller i alt Fald ikke tilladt, at der opførtes Skuespil i Kjøbenhavn. Men da man nu igjen oprettede et Theater, blev paa samme Tid Holbergs Komedier spillede paa et andet Sted i Byen af en tydsk Komediant v. Quoten, som den Gang var her, og som spillede paa et andet Privilegium. Det var en General Arnold, som eiede Privilegiet, og selv da man gav de danske Skuespillere et nyt Privilegium, fasserede man ikke det andet, ja i selve de